

JAN DE CLERCK

(Oostende 1881-1962)

AVOND - MUZIKALE MEDITATIE (1907)

Pastel op vilt

54 X 40 cm

Getekend onderaan links en bovenaan rechts

Verzameling: Bauwens, Tielt

Met "Avond, muzikale meditatie", schreef Jan De Clerck in 1907 een opus van sublieme compositorische eenvoud en bijna elementaire (kleur-)vlakverdeling. Ook de weergave van het onderwerp verlangt geen breedomschrijvende dissertatie: een dame mijmert in het avondlicht over een partituur.

Simplex sigillum veri...

Dit met zacht kleurkrijt op vilt uitgevoerde werk (is de welhaast tedere materiaalkeuze niet reeds betekenisvol?) opent door, met en in zijn eenvoud een wereld van beschouwing, introspectie, suggestieve fantasie.

Het is avond; oase van vespérale rust na een dagtaak vol huiselijke beslommeringen en sociale verplichtingen - de avond van een era waarin een dame uit de bourgeoisie haar gemaal en kennissenkring bij tijd en wijle vergastte op klavierspel; iets te sentimenteel aangeleerd op een gestreng meisjespensionaat.

De schemering heeft de vormen van het gelaat waziger en ronder gemaakt; getemperd blauw vormt een chromatisch akkoord met een okergele lichtdominant en een grijze middelnoot...

Een aangezicht vol stil geluk... spiegel van het doorvoren, aanvoelen en dieper weten van soepel verglijdende melodiën, kabbelende ritmes, de ijle structuur wellicht van episodes en cadenzen.

In het lezen van de partituur sluimert de eerste confrontatie met de tovertuin van de toondichter, de intieme en intimistische navelstreng tussen het Scheppende en het Herscheppende over het druktechnisch naakte schriftbeeld van lijnen, mollen, sleutels, noten ...

Zo verdient elke partituur een eerste benadering: wat niet innerlijk heeft geresoneerd kan later nooit meer met dezelfde gevoelsaffiniteit opklinken uit toets, snaar of luchtkanaal.

Het is de beschouwer toegestaan te gissen naar het opus dat de dame in handen houdt; het is beslist een pianopartij, een klavierwerk op het keerpunt van laatromantiek en impressionisme... een klaviergedicht van Fauré zou in dit beeld uitstekend passen, of een vroege Debussy ...

Welke kant men "kunstwetenschappelijk" met dit pastel uit moet is duister en minder belangrijk: realistisch van weergave, impressionistisch van techniek, symbolistisch zelfs van duiding ... men late de ratio maar classeren, catalogeren, compliceren; tenzij met het aanvoelen raakt men aan de eenvoud nooit helemaal! De taak om begrippen als avond, meditatie en muziek sensitief te illustreren laat men beslist het best over aan een dichter-met-de-ganzeveer, tenzij men beschikken zou over een dichter-met-kleurkrijt van het gehalte van een Jan De Clerck.

CHRISTIAN-ADOLPHE WAUTERS

Toondichter